

LBRIS

We know
books

Dan Boldea

**Mi-am ieșit din piele și
n-am mai știut cum
să intru la loc**

Prefață de Oana Balaci
Postfață de Ada Blendea

Casa Cărții de Știință
Cluj-Napoca, 2026

iar cunoașterea de sine – acel trunchi interior – continuă să crească.

În acest sens, meseriile asumate de autor nu sunt simple episoade biografice, ci mișcări de creștere organică. Fiecare rol devine o ramură care testează direcții, fără a compromite unitatea interioară. Curiozitatea este seva care circulă, iar cunoașterea despre lume, despre ceilalți, despre sine devine condiția esențială pentru a rămâne viu, flexibil, capabil de regenerare: *A trăi cu adevărat e, din păcate, o raritate în societatea noastră. Cei mai mulți oameni există. Atât. Nu trăiesc nici pentru ei, nici pentru ceilalți. Se agață de aceleași trei-patru roluri o viață întreagă, fără curajul sau curiozitatea de a merge mai departe. Și da, rolurile nu sunt ușoare. Nu sunt comode. Fiecare rol nou e o provocare, o lecție care nu vine la început, ci la final. Întâi joci. Apoi înveți. Întâi cazii. Apoi înțelegi. Întâi te expui. Apoi te regăsești. Binele și calmul vin dintr-o înțelegere onestă a prezentului, dintr-o împăcare sinceră cu condițiile lui, oricare ar fi ele.*

Ada Blendea

Cuprins:

Oana Balaci, Prefață	9
Cuvânt-înainte	13
Atmosferă toridă și <i>fomo</i>	15
Instructorul de canoe	21
Însoțitorul de zbor	36
Bucătarul.....	46
Pictorul anonim	64
Chelnerul	73
Le <i>défenseur des chats</i> – GaGa	84
<i>The laundry boy</i> sau băiatul detergent	92
Eu, omul! <i>Être humain</i> , jumătatea de rol	101
Niște gânduri de final	121
Ada Blendea, Postfață.	
<i>Generația care confundă proiecția cu certitudinea</i>	123

Rolurile trec, dar ceea ce învățăm din ele rămâne. Fiecare rol pe care îl asumăm este, prin natura lui, trecător. La fel ca noi. Însă ecoul pe care-l lăsăm prin ele, în ceilalți, poate fi de durată. Cu toții am avut, măcar o dată, un profesor care ne-a schimbat perspectiva, un om care a aprins o lumină acolo unde nu știam că ea poate exista. Cineva care ne-a spus exact ce aveam nevoie să auzim, într-un moment în care nici măcar nu știam ce întrebări avem de pus. Sau poate a fost un părinte, un frate, un prieten, cineva care ne-a vorbit despre iubire, despre rost, despre sens. Poate i-am pierdut pe unii dintre ei între timp. Dar rolul lor în viața noastră s-a împlinit, iar roadele lor rămân.

Asta înseamnă, cred, să-ți asumi un rol: să-l trăiești până la capăt, fără să te agăți de el. Să nu lași o titulatură sau o mască să te absoarbă. Lasă-ți valorile și convingerile să-ți modeleze mersul. *Joacă* pentru tine, dar și pentru celălalt. Bucură-te de ceea ce faci, dar nu uita că *publicul* e acolo. Autenticitatea e, poate, cea mai sinceră formă de generozitate.

Ce veți citi în paginile următoare sunt fragmente dintr-o viață. Poate că unora nu li se vor părea spectaculoase, dar sunt experiențe în care sper că vă veți regăsi măcar puțin. Nu le citiți cu așteptări grandioase și nu căutați răspunsuri absolute. Citiți cu o curiozitate sinceră. Pentru că, așa cum spunea Einstein, cel mai important lucru este să nu încetăm niciodată să ne punem întrebări. Curiozitatea are, poate, cel mai profund sens dintre toate.

Să vă fie de folos. Într-un fel sau altul.

Atmosferă toridă și *fomo*

De când mă știu, mi-am dorit să devin actor. Am simțit mereu că trebuie să fiu aproape de artă, într-un fel sau altul. Dacă nu aș fi fost actor, aș fi fost doar cântăreț, pictor, ceva care să îmi permită să creez, să exprim, să comunic cu lumea. A existat dintotdeauna în mine o pasiune intensă, o flacăra care ardea undeva în adâncul inimii, o dorință profundă care m-a împins, încă de copil, să mă apropiu cu pași repezi de această meserie. Însă, pe măsură ce am crescut, am simțit nevoia să explorez și alte direcții. Am vrut să cunosc alte meserii, alte medii, să întâlnesc oameni noi, să înțeleg viața și prin prisma altor perspective.

Pentru că, vedeți voi, dacă toată viața ne învărtim între punctul A și punctul B, ajungem să cunoaștem mereu aceleași persoane, oameni cu pasiuni similare cu ale noastre, cu viziuni și idei care ne confirmă propriul mod de a gândi. Însă dacă alegem să ne abatem de la drum, dacă plecăm din punctul B și îndrăznim să ajungem până în punctul C, se schimbă totul. Încep să apară oameni noi, povești diferite, experiențe care ne provoacă și ne oferă un alt unghi, o altă perspectivă asupra lumii. Iar acești oameni și aceste perspective pot deveni lecții

prețioase. Ne pot învăța să evoluăm, să ne lărgim orizontul, să ne chestionăm convingerile și, în cele din urmă, să devenim mai compleți.

Până anul trecut, credeam cu tărie că sufăr de ceea ce se numește *fear of missing out*¹. Orice decizie luam, fie personală, fie profesională, era urmată de un sentiment apăsător că poate am ratat altceva. Mă gândeam mereu că ar fi existat o alegere mai bună, mai vie, mai provocatoare. Și în acest cerc vicios al comparației și incertitudinii, nu reușeam să mă bucur cu adevărat de nimic din ceea ce trăiam. Nu trăiam în prezent, nu savuram decizia, eram mereu cu mintea în altă parte, în alte posibilități, în alte drumuri pe care nu le-am ales.

În ultimul an, am început să înțeleg că toate aceste gânduri sunt, de fapt, iluzii obositoare. Ele nu doar că sunt imposibil de controlat, dar nici nu ne oferă vreo soluție. Orice ai alege, întotdeauna vor exista alte variante posibile, alte combinații, alte drumuri care pot părea, în teorie, mai bune. Dar dacă le dai voie, gândurile te pot acapara complet, îți pot eroda prezentul și te pot bloca într-o stare de nemulțumire constantă. Mi-am dat seama că trebuie să mă opresc. Nu mai pot continua să fiu ros pe dinăuntru de aceleași întrebări: Ce-ar fi fost dacă alegeam altceva? Oare asta este cea mai bună opțiune pentru mine? Întrebări fără răspuns, întrebări care nu-și găsesc niciodată limanul.

¹ *Fear of missing out (FOMO)* este un sentiment puternic de anxietate provocat de faptul că, real sau ipotetic, în acest moment, un eveniment palpitant sau cel puțin captivant se desfășoară în altă parte, fără tine.

Așa că am ales să nu le mai las să mă conducă. Să nu-mi mai pierd energia căutând răspunsuri imposibile. Mi-am spus că e mult mai sănătos să mă concentrez pe prezent, să mă bucur de ceea ce am ales deja și, de aici, să construiesc. Să-mi fac planuri mici, realiste, pe termen scurt, care să pornească din realitatea în care mă aflu, nu din fantezii paralele.

Nu avem control deplin asupra vieții noastre, nici asupra oamenilor și lucrurilor care ne înconjoară. Și nici nu cred că ar trebui să-l avem. Ar fi, probabil, o povară greu de dus. Așa că am decis să renunț la ideea de control absolut. Am ales să trăiesc conștient, să mă bucur de momentele prezente, să mă ancoroz în realitatea de acum. Această alegere m-a făcut să mă simt mai împăcat, mai prezent în propria mea viață. M-a învățat să fiu empatic, să fiu mai blând cu mine, să-mi ascult nevoile și emoțiile cu răbdare, fără grabă și fără vinovăție.

Până aproape de treizeci de ani, din teama constantă de a nu rata alte variante, alte experiențe care mi-ar fi putut schimba viața, am ales să încerc mai multe meserii, să joc mai multe *roluri*. Uneori din nevoie, alteori din pură curiozitate. Am fost bucătar, însoțitor de zbor, instructor de canoe, profesor de pictură, solist vocal, vânzător. Am cunoscut oameni din toate categoriile, cu povești atât de ieșite din comun, încât, dacă nu le-aș fi trăit pe propria piele, aș fi crezut că sunt ficțiuni meșteșugite, născociri ale unui dramaturg cu imaginație exuberantă. Dar nu erau. Erau întâmplări reale, momente autentice care m-au inspirat, m-au mișcat, m-au schimbat. Fiecare dintre ele și-a găsit locul în mine, a lăsat o urmă, o învățătură, o lumină nouă.

Astăzi, privind în urmă, nu cred că aş mai face acelaşi lucru. Poate pentru că am obosit puţin de oameni, poate pentru că am reuşit să înving acea frică sufocantă de a nu rata ceva. Dar mă bucur nespus că am ales atunci să trăiesc toate aceste experienţe. Simt că fiecare în parte a contribuit la temelia fiinţei mele. Au pus, fiecare, câte o cărămidă în structura omului care sunt astăzi, un om mai lucid, mai împământat, mai atent la sine. M-au învăţat să privesc lumea din perspective care altfel mi-ar fi fost inaccesibile. Simt că, după ani în care am fost urmărit de nelinişte şi îndoială, acum culeg roadele acelor rătăciri.

La douăzeci de ani, simţeam adesea o senzaţie stranie, fierbinte, în piept. Parcă ardea ceva în mine. Simţeam cum mi se topesc mâinile, picioarele, cum mă dizolv lent, aproape ritualic. Îmi imaginam uneori că trupul meu se transformă în nisip, un nisip fierbinte, care alunecă sub greutatea gândurilor. Braţele mele se confundau cu pământul uscat, crăpat, specific regiunilor aride. Cu fiecare val de căldură, cu fiecare presiune care urca greoi din piept spre membre, atunci când nu mă simţeam validat, ascultat sau iubit, aveam impresia că mă dizolv complet în lumina zilei. Că deveneam invizibil. Că mă pierdeam în aerul fierbinte, în materia lumii.

Privind acum înapoi, ştiu că toate acele senzaţii aveau un sens. Au trecut cu timpul, prin procesul lent al conştientizării. Mi-am dat seama că duceam cu mine temeri adânci, nelămurite, pe care trebuia să le înfrunt. Am învăţat să le privesc în faţă, să nu le mai ascund sub activităţi şi entuziasme

de moment. Şi astăzi, pot spune cu linişte că sunt recunoscător pentru fiecare frică, pentru fiecare ezitare care m-a condus, fără să ştiu, spre vindecare.

Viaţa mea, odinioară un deşert fierbinte, a devenit un râu de munte, limpede şi rece. Curge mai lin acum, mai clar. Şi da, dorinţele şi curiozitatea sunt tot acolo, dar nu mai sunt încordate, neliniştite, nu mai fug după ele. Parcă ele mă găsesc pe mine. Nu mai alerg după minuni ipotetice, nu mai trăiesc cu gândul la alte versiuni ale vieţii mele. Mă bucur de ceea ce am acum. Iar ceea ce este acum are o linişte aparte. Seamănă cu o ploaie de vară: răcoritoare şi caldă în acelaşi timp.

Viaţa este alcătuită dintr-o serie de transformări fireşti şi spontane. Nu le opuneţi rezistenţă; asta nu face decât să vă provoace tristeţe. Lăsaţi realitatea să fie realitate. Lăsaţi lucrurile să curgă în mod natural înainte, în orice mod doresc ele.²

Am redescoperit acest citat în urmă cu câteva zile. Prima dată când l-am citit, mi s-a părut o absurditate. Cum adică să las lucrurile să se întâmple cum vor ele? Unde sunt eu în ecuaţia asta? Ce rost mai are voinţa mea? Ce mai controlez eu? Însă, după ce am recitat cu atenţie, după ce am trecut dincolo de reacţia iniţială şi am privit mai profund gândul din spatele cuvintelor, am înţeles sensul real. Viaţa chiar funcţionează așa. Există lucruri pe care nu le putem controla, întâmplări care scapă oricărei logici, contexte în care nu avem nicio putere. Trăim într-un haos elegant, într-o lume în permanentă schimbare, în care e zadarnic să opui rezistenţă.

² Howard, Vernon. *Mystic Path to Cosmic Power*. Parker Publishing Company, 1967, p. 71.

În loc să ne încrâncenăm, poate ar fi mai bine să ne lăsăm purtați, să fim în comuniune cu natura, cu oamenii, cu tot ce ne înconjoară. Nu să ne luptăm împotriva vieții, ci să colaborăm cu ea, în favoarea noastră. Să nu încercăm să modificăm firescul lucrurilor, ci să-l înțelegem. Să nu trăim cu teamă și agitație, ci cu deschidere, curiozitate și recunoștință. Fiecare zi e o nouă ocazie de a învăța, de a observa, de a experimenta viața dintr-un unghi nou.

Și, poate cel mai important, e bine să ne amintim cât de mici suntem. Neînsemnați și privilegiați în același timp. Avem norocul de a exista, într-o formă conștientă, într-un colț al universului, într-o clipă care nu se va mai repeta. Suntem o specie destul de greu de iubit uneori, e adevărat, dar chiar și așa, existența noastră e un miracol al naturii. Ar trebui să învățăm să recunoaștem acest noroc. Să-l înțelegem și, poate, odată înțeles, să învățăm să trăim cu mai puține griji și cu mai multă uimire, cu curiozitate. Suntem norocoși că suntem aici, pe pământ, în aer liber, și nu pe fundul oceanului, printre roci, sau suspendați în crengile unui copac tropical, printre alte primare. În acest sens, mi-am adus aminte de ce spunea Darwin:

Trebuie, totuși, să recunoaștem că, după câte mi se pare, cu toate calitățile lui nobile, omul încă poartă în alcătuirea sa trupească amprenta nepieritoare a originii sale umile.³

Și poate tocmai de aceea suntem atât de frumoși.

³ Darwin, Charles, et al. *The Descent of Man, and Selection in Relation to Sex*. REV-Revised, Princeton University Press, 1981, p. 405.

Instructorul de canoe

Am învățat să ascult. Să am încredere în mine. Să fiu atent. Să fiu flexibil. Să învăț din mers. Să nu mă blochez în ceea ce știu, ci să vreau mereu să știu mai mult. Să accept schimbarea. Curiozitatea, empatia, adaptabilitatea, metamorfoza – toate au fost lecții fundamentale.

Toată viața mea am fost curios să le încerc pe toate. Curiozitatea a fost mereu atuul meu sau, cel puțin, așa îmi place să cred. Cred cu tărie că ea este cel mai bun motor care ne poate împinge mai departe, care ne face să mai trăim o zi în plus cu sens și să descoperim ceva nou despre lume, despre ceilalți, despre noi înșine. Am fost întotdeauna un spirit liber, atent la oamenii din jur, cu o curiozitate vie și o empatie care m-a însoțit pretutindeni. Poate veți spune că toate acestea vin din meseria mea. Și e adevărat că faptul că sunt actor m-a ajutat enorm. M-a învățat să privesc fiecare om ca pe un personaj cu potențial, o ființă interesantă, cu trăiri demne de urmărit, poate chiar de jucat, într-o zi. M-a învățat să văd fiecare experiență ca pe o scenă dintr-o piesă care nu s-a scris încă, dar care există undeva, în adâncul realității.

Actoria te obligă, într-un fel, să vezi lumea altfel. Îți deschide niște porți care altfel ar fi rămas închise. Îți dă un al treilea ochi, un ochi care te vede din afară, care te observă